

ODPIS

Sygn. akt: VIIIU 3613/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSO Ewa Roszak

Protokolant st. sekr. sąd. Joanna Biedermann

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2015r. w Poznaniu

przy udziale zainteresowanej **A. K.**

odwołania (...) **Sp. z o.o.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

- z dnia 9 sierpnia 2013 roku Nr (...)

znak: (...)

w sprawie (...) **Sp. z o.o.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o podstawę wymiaru składek

1. zmienia zaskarżoną decyzję w części i nie dolicza do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia : emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne **A. K.** z tytułu zatrudnienia na umowę o pracę u płatnika składek (...)

Sp. z o.o. z siedzibą w P. :

- we wrześniu 2010 roku kwoty 139,20 złotych.

- we wrześniu 2012 roku kwoty 158,11 złotych.

2. oddała odwołanie w pozostałym zakresie.

3. koszty procesu znosi wzajemnie między stronami.

UZASADNIENIE

W decyzji z dnia 9 sierpnia 2013 roku znak: (...) adresowanej do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. i **A. K.**, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 205, poz. 1585 ze zmianami) i art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027)

określił wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia A. K. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. w latach 2010 - 2012.

okres (mm/rrrr)	ubezpieczenie emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
03/2010	100,00 zł	100,00 zł	86,29 zł
09/2010	1787,20 zł	1787,20 zł	1542,17 zł
12/2010	380,00 zł	380,00 zł	745,50 zł
04/2011	300,00 zł	300,00 zł	258,87 zł
11/2011	1858,40 zł	1858,40 zł	1603,61 zł
12/2011	1916,00 zł	1916,00 zł	1653,32 zł
03/2012	2427,66 zł	2427,66 zł	2094,83 zł
09/2012	511,68 zł	511,68 zł	441,52 zł
12/2012	380,00 zł	380,00 zł	327,90 zł

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy przytoczył treść przepisów stanowiących jej podstawę oraz zapisy Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych obowiązującego u płatnika składek wskazując, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne A. K. nie uwzględnił całego przychodu stanowiącego wypłatę świadczeń ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Zdaniem organu rentowego płatnik składek przyznając pracownikom bony towarowe oraz dokonując wypłat z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia, a nadto finansując imprezy okolicznościowe nie zastosował kryterium socjalnego albowiem nie uwzględniał przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych sytuacji rodzinnej, życiowej i zdrowotnej pracowników. Wypłata lub wydanie określonej wysokości lub wartości świadczenia świątecznego była uzależniona od zajmowanego w Spółce stanowiska pracy, jak i pozostawania w zatrudnieniu na określony dzień danego roku. Nie badano również sytuacji socjalnej pracowników finansując im udział w imprezach „dożynkowych”, gdyż wszystkie osoby uprawnione otrzymywały świadczenia o takiej samej wysokości / wartości. Sytuacji socjalnej nie badano także przyznając jednorazowe dopłaty pracownikom zawierającym związek małżeński. /vide decyzja w aktach ZUS/

Odwołanie od powyżej decyzji wywiódł płatnik składek, (...) **Sp. z o.o. w P.**, wnosząc o jej uchylenie oraz orzeczenie, że do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanego nie wlicza się przychodów wymienionych w decyzji, w szczególności świadczeń finansowanych ze środków przeznaczonych na

cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a nadto o zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając pełnomocnik spółki zarzucił m.in. brak legitymacji prawnej dla organów ZUS do przeprowadzenia kontroli sposobu wydatkowania środków z ZFŚS, ustalenie przez ZUS nowej treści łączącego pracownika z pracodawcą stosunku prawnego poprzez nieuprawnione przyznanie nienależnych pracownikowi świadczeń nie wynikających ze stosunku pracy, nieprawidłowe przyjęcie, iż pracodawca nie kierował się kryteriami socjalnymi przy rozdysponowywaniu środków z ZFŚS, błędne przyjęcie, iż wysokość dopłat z ZFŚS winna zawsze uwzględniać sytuację życiową, rodzinną i materialną beneficjenta, niewłaściwe zastosowanie przepisów polegające na przyjęciu, iż wydane pracownikom w okresie wzmożonych zakupów bony towarowe z okazji Świąt oraz pozostałe wsparcie socjalne, jako świadczenia finansowane w całości z ZFŚS nie mają charakteru socjalnego i wliczenie ich równowartości do podstawy wymiaru składek. /vide odwołanie k. 3-4 akt/

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu decyzji. /vide odpowiedź na odwołanie k. 5-8 akt/

Sąd nie wzywał A. K. do udziału w postępowaniu odrębnym postanowieniem, bowiem był on już stroną postępowania administracyjnego przed organem rentowym i adresatem decyzji, stając się automatycznie stroną postępowania odwoławczego.

Zainteresowana nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. powstała w 1990 roku, do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Handlowego Przedsiębiorców została wpisana w dniu 21 maja 2002 r. pod numerem (...). Zarząd spółki tworzą : H. K. – Prezes Zarządu oraz członkowie Zarządu – J. J., K. K., B. K., R. R. . Do reprezentacji Spółki uprawnionych jest dwóch członków Zarządu bądź jeden członek Zarządu i prokurent.

Jedynym wspólnikiem Spółki jest (...) Sp. z o.o. Głównym przedmiotem działalności Spółki, w myśl wpisu do KRS, są uprawy rolne i hodowla zwierząt.

dowód: bezsporne, informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców w aktach sprawy.

Na dzień 30.11.2012 r. płatnik zgłaszał do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego 444 osób zatrudnione w oparciu o umowę o pracę oraz 43 osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia.

dowód: bezsporne, protokół kontroli płatnika przez pozwanego z dnia 28.03.2013 r. w kopii w aktach ZUS

W obowiązującym u odwołującej od 1 czerwca 2006 roku Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w § 5 ust. 2 postanowiono, iż przyznawanie usług i świadczeń oraz wysokość dopłat uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej uprawnionego do korzystania z Funduszu. Podstawę do przyznania świadczeń stanowi dochód netto przypadający na osobę w rodzinie wykazany w oświadczeniu pracownika. Przyznanie dofinansowania z Funduszu dla osób uprawnionych może być również uzależnione od stażu pracownika u pracodawcy oraz od kolejności złożenia wniosku. Decyzje przyznające pracownikom świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych podejmowane są po uzgodnieniu z członkami Komisji Socjalnej.

Zgodnie z § 3 Regulaminu, środki Funduszu przeznacza się na finansowanie imprez okolicznościowych, pomoc rzeczową i pieniężną dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej lub materialnej (wypadki losowe), świadczenia rzeczowe i pieniężne z okazji świąt, uroczystości, jubileuszy oraz na akcje socjalne na rzecz pracowników.

Osobami uprawnionymi do korzystania ze środków Funduszu, na podstawie § 4 Regulaminu są pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę niezależnie od rodzaju umowy o pracę, w tym przebywający na urlopach wychowawczych, członkowie ich rodzin: współmałżonkowie, dzieci własne, przysposobione do 18 lat, pozostające na utrzymaniu osoby uprawnionej, a jeżeli kształcą się w szkole – do czasu ukończenia nauk, członkowie rodzin po zmarłych pracownikach – jeżeli byli na ich utrzymaniu.

dowód : bezsporne, Regulamin ZFŚS w aktach pozwanego organu rentowego.

W latach 2010 – 2012 pracownicy strony odwołującej się otrzymywali świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Wśród tych świadczeń były bony towarowe, wypłaty pieniężne z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Świąt Bożego Narodzenia. Ze środków gromadzonych na koncie Funduszu finansowana była organizacja imprez okolicznościowych tzw. dożynek. Komisja Socjalna podejmowała także decyzje o przyznaniu z tego Funduszu jednorazowej dotacji w wysokości 1.500 zł w związku z zawarciem przez pracownika związku małżeńskiego.

dowód : bezsporne, protokoły z posiedzeń Komisji w aktach ZUS.

Świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci bonów towarowych czy też wypłat pieniężnych z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia były przyznawane bez ustalania sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej poszczególnych uprawnionych do ich otrzymania pracowników. Wysokość / wartość przyznawanych świadczeń była określana wyłącznie w oparciu o protokoły z posiedzenia Komisji Socjalnej, a tym samym była uzależniona tylko od stanowiska zajmowanego w Spółce (...), jak i zakładowego stażu pracy. Wszyscy zatrudnieni byli każdorazowo dzieleni na dwie grupy tj. pracowników zarządzających (dyrektorów) oraz pozostałych pracowników, przy czym pierwsza grupa była uprawniona do niższych świadczeń. Nadto wysokość świadczenia była niższa dla tych którzy stali się pracownikami Spółki na przestrzeni ostatniego miesiąca.

Posiedzenia Komisji Socjalnej miały miejsce w dniach :

1 marca 2010 r. : w protokole z posiedzenia określono, że wszyscy pracownicy otrzymają z okazji Świąt Wielkanocnych bony towarowe S. w wysokości:

- dyrektorzy: **200 zł**

- pozostali pracownicy: **300 zł**

- pracownicy zatrudnieni w okresie od 01.03.2009 do 31.03.2010: **100 zł**

10 grudnia 2010 r. w protokole z posiedzenia określono, że wszyscy pracownicy otrzymają z okazji Świąt Bożego Narodzenia wypłatę pieniędzy z funduszu socjalnego w wysokości:

- dyrektorzy: **280 zł**

- pozostali pracownicy zatrudnieni najpóźniej do 30.11.2010r. i będący pracownikami w dniu posiedzenia komisji: **380 zł**

- pracownicy zatrudnieni w grudniu 2010 roku: **100 zł**

28 marca 2011 r. w protokole z posiedzenia określono, że wszyscy pracownicy otrzymają z okazji Świąt Wielkanocnych bony towarowe S. w wysokości:

- dyrektorzy: **200 zł**

- pozostali pracownicy zatrudnieni najpóźniej do 31.03.2011 roku i nie będący w okresie wypowiedzenia: **300 zł**

- pracownicy zatrudnieni w okresie od 01.04.2011 roku do 22.04.2011 roku: **100 zł**

9 grudnia 2011 r. w protokole z posiedzenia określono, że wszyscy pracownicy otrzymają z okazji Świąt Bożego Narodzenia wypłatę pieniędzy z funduszu socjalnego w wysokości:

- dyrektorzy: **280 zł**

- pozostali pracownicy zatrudnieni najpóźniej do 30.11.2011 roku i będący pracownikami w dniu posiedzenia komisji: **380 zł**

- pracownicy zatrudnieni w grudniu 2011 roku (do 23 grudnia włącznie): **100 zł**

26 marca 2012 r. w protokole z posiedzenia określono, że wszyscy pracownicy otrzymają z okazji Świąt Wielkanocnych wypłatę pieniędzy z funduszu socjalnego w wysokości:

- dyrektorzy: **200 zł**

- pozostali pracownicy będący pracownikami w dniu 08.04.2012 roku: **300 zł**

12 grudnia 2012 r. w protokole z posiedzenia określono, że wszyscy pracownicy otrzymają z okazji Świąt Bożego Narodzenia wypłatę pieniędzy z funduszu socjalnego w wysokości:

- dyrektorzy: **280 zł**

- pozostali pracownicy zatrudnieni najpóźniej do 30.11.2012 roku i będący pracownikami w dniu posiedzenia komisji (z wyłączeniem osób znajdujących się w okresie wypowiedzenia): **380 zł**

- pracownicy zatrudnieni w grudniu 2012 r. (do 23 grudnia włącznie): **100 zł**

Tym samym przy ustalaniu wysokości świadczeń finansowanych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych z okazji Świąt w postaci wydawania bonów towarowych, jak i wypłat pieniężnych, nie badano i nie uwzględniano ewentualnych dochodów osiąganych z innych tytułów niż stosunek pracy łączący danego pracownika ze Spółką, nie badano tego, z iloma osobami prowadzi gospodarstwo domowe, czy jakie są dochody tych osób. Od osób uprawnionych nie odbierano przewidzianych w obowiązującym w Spółce (...) oświadczeń wskazujących na średni miesięczny dochód brutto na osobę w rodzinie, stanowiący podstawę opodatkowania, obliczony na podstawie dochodów razem zamieszkałych i prowadzących wspólne gospodarstwo domowe członków rodziny danego pracownika wraz z dziećmi. Nadto świadczenia w postaci bonów towarowych oraz wypłat z okazji Świąt Wielkanocnych, jak i Świąt Bożego Narodzenia były wydawane bez pisemnych wniosków pracowników zawierających szczegółowy opis ich sytuacji życiowej, materialnej i zdrowotnej z uwzględnieniem podania informacji odnośnie ilości osób w gospodarstwie domowym, dochodów na członka rodziny (netto lub brutto), wieku i liczby dzieci, opisu stanu zdrowia, jak i udokumentowania tych informacji. Reasumując odwołująca się Spółka nie badała ustalając wysokość przedmiotowych świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych sytuacji życiowej, zdrowotnej i materialnej pracowników, przyznając te świadczenia nie kierowano się kryteriami socjalnymi określonymi w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Spółki.

dowód: bezsporne, protokoły posiedzeń Komisji Socjalnej w aktach pozwanego organu rentowego dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego w postaci:, protokołu przesłuchania K. K. przed organem rentowym, zeznania słuchanej w imieniu odwołującej Spółki, K. K. w aktach niniejszej sprawy.

Spółka (...) organizowała dla swoich pracowników imprezy integracyjne, które miały miejsce po zbiorach, we wrześniu lub w październiku, a określano je mianem dożynek. Równocześnie w tym okresie było kilka takich imprez w różnych częściach kraju. Spotkanie adresowane było do ogółu pracowników z danego regionu, uczestnictwo było dobrowolne, nie przyjmowano zapisów czy zgłoszeń na imprezę. Spółka organizowała dowóz pracowników do miejsca, w którym odbywała się impreza. Podczas dożynek uczestnicy m.in. z korzystali z poczęstunku, który był pozostawiony do ich dyspozycji.

Płatnik składek nie posiada wiedzy odnośnie tego, jaka była faktyczna liczba pracowników uczestniczących w danym spotkaniu, nie prowadzono bowiem list obecności, jak i list osób, które skorzystały ze zorganizowanego dowozu. Nadto nie odnotowywano tego, ile kto zjadł, co jadł oraz wypił.

dowód : bezsporne, dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego w postaci:, protokołu przesłuchania K. K. przed organem rentowym, zeznania K. K. w aktach niniejszej sprawy.

A. K. będąc w latach 2010 - 2012 zatrudniona w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na podstawie umowy o pracę, była uprawniona do korzystania ze świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

dowód: bezsporne.

Na powyższych zasadach tytułem świadczeń socjalnych zainteresowana otrzymała ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych:

- bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych w :

03/2010 - 100 zł,

04/2011 - 300 zł

- wypłatę pieniężną z okazji Świąt Wielkanocnych w 03/2012 – 300 zł

- wypłaty pieniężne z okazji Świąt Bożego Narodzenia w:

12/2010 – 380 zł

12/2011 – 380 zł

12/2012 – 380 zł.

Komisja Socjalna na posiedzeniu w dniu 03 października 2011 r. podjęła decyzję o wypłacie jednorazowej dotacji w wysokości 1.500 zł brutto z tytułu zawarcia związku małżeńskiego. Dotacja ta została przekazana ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych wraz z wynagrodzeniem za miesiąc październik 2011 w miesiącu listopadzie 2011 roku. Zainteresowana nie składała wniosku o taką wypłatę, jak i oświadczenia o sytuacji finansowej, rodzinnej.

A. K. uczestniczyła w imprezach okolicznościowych zwanych „dożynkami”, sfinansowanych ze środków ZFŚS. Organ rentowy obliczył, że koszt udziału zainteresowanej w tych imprezach wyniósł :

09/2010 – 139,20 zł

09/2012 – 158,11 zł.

Strona odwołująca nie uwzględniła równowartości powyższych świadczeń w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanej za okresy: 03/2010, 09/2010, 12/2010, 04/2011, 11/2011, 12/2011, 03/2012, 09/2012, 12/2012. Płatnik składek naliczył za zainteresowanego składki na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne od podstaw wymiaru:

okres (mm/rrrr)	ubezpieczenie emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne

03/2010	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
09/2010	1648,00 zł	1648,00 zł	1422,06 zł
12/2010	0,00 zł	0,00 zł	417,60 zł
04/2011	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
11/2011	358,40 zł	358,40 zł	309,26 zł
12/2011	1536,00 zł	1536,00 zł	1325,42 zł
03/2012	2127,66 zł	2127,66 zł	1835,96 zł
09/2012	353,57 zł	353,57 zł	305,10 zł
12/2012	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

W miesiącach 12/2010, 04/2011, 12/2012 A. K. nie otrzymała wynagrodzenia za pracę z uwagi na przebywanie w tych okresach na zwolnieniu lekarskim Natomiast wypłata wynagrodzenia za pracę za 03/2010 nastąpiła w 04/2010.

dowód : bezsporne, dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego, w tym protokół kontroli.

W okresie styczeń – marzec 2013 roku organ rentowy prowadził kontrolę w odwołującej Spółce w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu, prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe oraz wystawiania zaświadczeń lub zgłaszania danych dla celów ubezpieczeń społecznych. Kontrolą objęto lata 2010 – 2012. W toku kontroli w oparciu m.in. o przesłuchanie K. K. oraz zgromadzone dokumenty organ ustalił, iż płatnik składek w składanych deklaracjach rozliczeniowych nie wykazywał tego, by obliczał składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od przychodu uzyskanego m. in. przez zainteresowaną tytułem bonów towarowych, wypłat z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia, finansowania imprez dożynkowych jak i jednorazowej dotacji z okazji zawarcia związku małżeńskiego. Konsekwencją kontroli było wydanie zaskarżonej decyzji.

dowód: dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego, w tym protokół kontroli, zaskarżona decyzja.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty zgromadzone w aktach pozwanego organu rentowego oraz aktach sprawy, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby, w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej przez prawo formie. Nadto dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Fakt, iż strony nie kwestionowały treści kserokopii dokumentów

znajdujących się w aktach sprawy pozwolił na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania przesłuchanej za stronę, K. K.. Jej wypowiedzi były spójne, logiczne i znajdowały potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w sprawie, w postaci: Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i protokołu przesłuchania przed organem rentowym.

Sąd pominął dowodów z zeznań A. Ś. a to wobec cofnięcia tego wniosku przez pełnomocnika odwołującej się Spółki.

Sąd oddalił wniosek odwołującej Spółki o powołanie biegłych z zakresu: rachunkowości podatków oraz wynagrodzeń, oceny sytuacji socjalnej oraz wyceny świadczeń socjalnych, dietetyki, ekonomiki żywienia. Wskazać należy, iż wysokość i sposób określenia składek nie była przedmiotem sporu. Podobnie jak wycena wartości świadczeń socjalnych, w części, w której Sąd oddalił odwołanie. W pozostałym zakresie dotyczącym imprez integracyjnych, ze względów bliżej opisanych w części dotyczącej rozważań prawnych, Sąd uwzględniając odwołanie, nie widział potrzeby przeprowadzania dowodu z opinii wnioskowanych biegłych jako, że ustalenie błędu w wycenie tych świadczeń nie wymagało wiedzy specjalistycznej. Co do oceny sytuacji socjalnej Sąd zaznacza, iż przedmiotem sporu było ustalenie, czy odwołująca dokonała oceny sytuacji socjalnej swoich pracowników. Postępowanie dowodowe winno więc ograniczyć się do zbadania tego, czy i w jaki sposób płatnik wypełnił ten obowiązek jeszcze na etapie przyznawania świadczeń. Z tych samych powodów Sąd oddalił wniosek o zobowiązanie zainteresowanych do przedłożenia dokumentów na podstawie których będzie możliwe ustalenie dochodów ich rodzin. Obowiązkiem odwołującej Spółki był bowiem prawidłowy rozdział środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w momencie przyznawania świadczeń, a także dokonanie już wówczas prawidłowej oceny, czy postawiony do dyspozycji pracownika określona wartość majątkowa winna być uwzględniona w podstawie wymiaru składek. Ocena sytuacji socjalnej pracownika musi następować zatem najpóźniej w chwili wydatkowania świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 lutego 2012 roku, III AUa 978/11). Tym samym niezasadne było wnioskowanie o ustalenie tych okoliczności dopiero na etapie postępowania sądowego.

Co do wszystkich świadczeń, za wyjątkiem sfinansowania imprez okolicznościowych, strony nie były w sporze co do tożsamości pracowników, którzy je otrzymali oraz wartości tych świadczeń przypisanych w treści i rozstrzygnięciu zaskarżonych decyzji. Dlatego Sąd oddalił wniosek odwołującej Spółki o zobowiązanie jej do wskazania imion i nazwisk, adresów – osób którym przyznano świadczenia socjalne oraz wysokości przyznanych świadczeń, o zobowiązanie zainteresowanych do przedstawienia danych dotyczących wysokości przyznanych świadczeń, o zobowiązanie odwołującej spółki do przedłożenia dokumentów potwierdzających zakup szczepionek i wykazania kosztu jednej szczepionki z uwagi na ich bezcelowość. Przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym są w istocie fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc), jednakże tylko takie, co do których istnieje spór pomiędzy stronami - wynika to z treści art. 229 kpc i art. 230 kpc. W niniejszej sprawie wyliczone powyżej okoliczności nie były pomiędzy stronami sporne.

Mając na uwadze to, iż spór dotyczył kwestii prawa – stan faktyczny nie był sporny - Sąd nie widział potrzeby wzywania celem przesłuchania zainteresowanego pracownika.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Tytułem wstępu wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442) do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi: realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności: a) stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych, b) ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wypłacanie tych świadczeń, chyba że na mocy odrębnych przepisów obowiązki te wykonują płatnicy składek, c) wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, d) prowadzenie rozliczeń z płatnikami składek z tytułu należnych składek i wypłacanych przez nich świadczeń podlegających finansowaniu z funduszy ubezpieczeń społecznych lub innych źródeł, e) prowadzenie indywidualnych kont ubezpieczonych i kont płatników składek, f)

orzekanie przez lekarzy orzeczników Zakładu oraz komisje lekarskie Zakładu dla potrzeb ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Stosownie natomiast do treści art. 83 ust. 1 ustawy Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: 1) zgłaszania do ubezpieczeń społecznych; 2) przebiegu ubezpieczeń; 3) ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek; 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek; 4) ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych; 5) wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Lektura powyżej powołanych przepisów jednoznacznie wskazuje, iż zadania i uprawnienia pozwanego zostały w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych ujęte bardzo szeroko, a wyliczenia zawarte w wyżej wymienionych regulacjach mają charakter przykładowy i katalog zadań pozwanego oraz rodzajów decyzji, jakie mogą być przez pozwanego wydawane, nie jest ograniczony zapisami zawartymi w przywołanych przepisach. Świadczy o tym użycie przez ustawodawcę zwrotów takich jak: „między innymi”, czy „w szczególności”. Nie ulega zatem, w ocenie Sądu, jakiegokolwiek wątpliwości, iż pozwany miał prawo do dokonania analizy prawidłowości wydatkowania przez odwołującą środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Tylko bowiem przyznanie takiego uprawnienia pozwanemu umożliwi mu prawidłową realizację przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych, do czego jest zobowiązany na mocy art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy. Gdyby bowiem uznać, iż organ rentowy nie ma takich uprawnień, to należałoby stwierdzić, iż kontrola prawidłowości ustalania wysokości składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w zakresie świadczeń uzyskiwanych przez pracowników byłaby iluzoryczna, bowiem organ rentowy mógłby jedynie ustalać, czy określone środki zostały wypłacone z odrębnego rachunku bankowego przeznaczonego na środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, co mogłoby doprowadzić do sytuacji, w której, w przypadku dokonania na rzecz ubezpieczonych wypłat różnego rodzaju kwot, niezależnie od ich przeznaczenia, ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, należałoby uznać automatycznie, iż środki te nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. Akceptacja takiego poglądu doprowadziłaby do absurdalnej sytuacji, w której to pracodawca, dokonując przesunięcia określonych środków finansowych, dowolnie, bez jakiegokolwiek kontroli ze strony powołanego do tego organu, jakim niewątpliwie w świetle brzmienia art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy jest pozwany, bez konieczności przestrzegania przepisów ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, określałby, jakie przychody stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne. Z tego powodu niewłaściwy jest zdaniem Sądu, pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie z dnia 11 października 2012 roku III AUa 568/12, 24 stycznia 2013 roku w sprawie III AUa 674/12 oraz Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 stycznia 2012 roku, III AUa 1421/11, w których zakwestionowano uprawnienia kontrolne pozwanego w tym zakresie, wskazując, iż uprawnienia takie mają jedynie związki zawodowe i Państwowa Inspekcja Pracy. Wskazać przy tym należy, iż dopuszczalność takiej kontroli wynika z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 roku, I UK 121/09, w którym Sąd ten ocenił prawidłowość wyroku w przedmiocie odwołania od decyzji dotyczącej wymierzenia składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne od przychodów uzyskanych przez ubezpieczonych w formie bonów towarowych sfinansowanych ze środków ZFŚS. Prawo pozwanego do kontrolowania płatników składek w zakresie wydatkowania środków zgromadzonych na rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych wynika także z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 roku, sygn. akt I UK 140/12, w którym Sąd Najwyższy ocenił prawidłowość ustalenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w związku z wypłaconymi ubezpieczonym świadczeń z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Świąt Wielkanocnych.

Poniżej wskazać natomiast należy przepisy i okoliczności wpływające na ocenę merytorycznej prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia pozwanego.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a, a więc między innymi pracowników, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt

9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12 (zastrzeżenia nie mają znaczenia w sprawie). Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3 (zastrzeżenia nie mają znaczenia w sprawie).

Zgodnie natomiast z treścią art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2008 roku nr 164 poz. 1027 ze zm.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z tym, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych nie będących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 81 ust. 6 ustawy).

Przychód w myśl art. 4 pkt 9 cyt. ustawy definiuje się w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy. Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2012 roku, poz. 361 ze zmianami) za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej (...) uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Przedmiotem sporu w sprawie było to, czy kwoty przypisane zainteresowanej jako przychód i wskazane w części rozstrzygającej decyzji stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne i czy w związku z tym prawidłowo kwoty te doliczono do przychodów osiągniętych przez zainteresowaną w spornych okresach.

Świadczenia przyznane pracownikom, w tym **A. K.** z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci bonów i wypłat z okazji Świąt Wielkanocnych: 03/2010, 04/2011, 03/2012, Świąt Bożego Narodzenia: 12/2010, 12/2011, 12/2012, jednorazowej dotacji z okazji zawarcia związku małżeńskiego stanowią przychód. Powyższe nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości, skoro niewątpliwie kwoty te są elementem przychodu ze stosunku pracy, stosownie do treści art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Jak wynika wprost z treści tego przepisu za przychody ze stosunku pracy uznaje się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne z tym związane, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń, a wyliczenie wskazane w powołanym przepisie ma jedynie charakter przykładowy, na co wskazuje jednoznacznie użycie sformułowania „w szczególności”.

Skoro zatem sporne w sprawie kwoty stanowią, w świetle powyższego, przychód w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w następnej kolejności należało ustalić, czy kwoty te podlegają wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanej.

Stosownie bowiem do treści §1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 roku, nr 161, poz. 1106 ze zmianami) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągniany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. §2 ust. 1 tego rozporządzenia zawiera zamknięty

katalog wyłączeń określonych przychodów z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W pkt 19 wskazano, iż **nie stanowią podstawy wymiaru składek świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych**.

W tej części rozważań w pierwszej kolejności należy określić, jakie warunki musi spełniać świadczenie, by mogło być uznane za przeznaczone na cele socjalne. Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 592) działalność socjalną stanowią: usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych, przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, udzielanie pomocy materialnej - rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową. Powyższy przepis zawiera definicję legalną działalności socjalnej pracodawcy, która może być finansowana ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, przy czym jest to definicja węższa, aniżeli zawarta w art. 16 Kodeksu pracy, w którym wskazano, iż pracodawca, stosownie do możliwości i warunków, zaspokaja socjalne, bytowe i kulturalne potrzeby swoich pracowników. Oznacza to, że tylko formy działalności socjalnej wymienione w ustawie mogą być finansowane ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (vide Katarzyna Piecyk, Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, Wolters Kluwer sp. z o.o., Warszawa 2011).

Przytoczona wyżej definicja sugeruje, iż sfinansowanie wymienionych powyżej działalności ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oznacza, iż sfinansowanie to mieści się w pojęciu celów socjalnych. Wniosek taki jednak nie jest trafny, bowiem dla uznania, iż określone świadczenie ma charakter socjalny niezbędne jest także przestrzeganie pozostałych przepisów ustawy, w tym art. 8 ust. 1 i 2 oraz regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 roku, I UK 121/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 roku, I UK 140/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 stycznia 2013 roku, III AUa 680/12). Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Ust. 2 wskazuje, iż zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, z uwzględnieniem ust. 1, oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Regulamin taki stanowi źródło prawa pracy (art. 9§1 kp) i jego przestrzeganie należy do obowiązków pracodawcy jako dysponenta środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Regulamin jako źródło prawa pracy musi być oczywiście zgodny z przepisami powszechnie obowiązującymi, a zatem także z przepisami ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Poza sporem w sprawie było to, iż pozostałe sporne świadczenia wydatkowane na rzecz pracowników mogły być finansowane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Problemem do rozstrzygnięcia pozostawało więc ustalenie tego, czy odwołująca Spółka wydatkując je, działała zgodnie z uchwalonym i obowiązującym u niej Regulaminem tego Funduszu, jak i obowiązującą w tym zakresie ustawą.

Obowiązkową treść Regulaminu stanowią postanowienia określające zasady przeznaczania środków funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej oraz zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu. W Regulaminie obowiązującym w odwołującej Spółce, w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy, wskazano, że środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych będą przeznaczone przede wszystkim na finansowanie imprez okolicznościowych, pomoc rzeczową i pieniężną dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej lub materialnej (wypadki losowe), świadczenia rzeczowe i pieniężne z okazji świąt, uroczystości, jubileuszy oraz na akcje socjalne na rzecz pracowników.

W okolicznościach sprawy nie było sporne to, że zainteresowana uzyskała w miesiącach wskazanych w decyzji, z wyjątkiem sfinansowania imprez okolicznościowych, świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w wartościach w niej wymienionych.

Z przytoczonych powyżej zapisów Regulaminu obowiązującego w Spółce (...) wynika także, iż świadczenia wypłacone/wydane zainteresowanej w latach 2010 – 2012 zostały przewidziane w Regulaminie. Sam jednak fakt, że świadczenia te zostały przewidziane w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i mogły być tym samym wydane / wypłacone nie oznacza, iż miały one charakter socjalny. Dla takiego stwierdzenia niezbędne jest bowiem, by świadczenia te zostały wypłacone/wydane zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz zgodnie z zapisami Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

W okolicznościach sprawy nie sposób jednak uznać, ażeby wszystkie świadczenia o których mowa w zaskarżonej decyzji miały charakter socjalny i tym samym, by można je wyłączyć z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne. Podnieść bowiem należy, iż brzmienie art. 8 ust. 1 ustawy nie upoważnia do przyznawania świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych bez uwzględnienia sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika. Przepis ten wyraźnie określa związek pomiędzy wartością przyznawanego świadczenia a łącznie rozpatrywaną sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej.

Odwołująca Spółka, wydając z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych swoim pracownikom, w tym w latach 2010 – 2012 **A. K.** świadczenia z **okazji Świąt Wielkanocnych, jak i Świąt Bożego Narodzenia**, nie uczyniła zadość wymogom stawianym w przywołanym przepisie oraz Regulaminie.

Po pierwsze, mimo treści Regulaminu, wartość świadczeń świątecznych przyznawanych pracownikom została uzależniona wyłącznie od stanowiska zajmowanego w Spółce, co w żadnym stopniu nie oznacza uwzględnienia łącznie - czego wymaga ustawa - sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej. Odwołująca Spółka w żaden bowiem sposób nie analizowała i nie uwzględniała tego, przyznając świadczenie, ile osób prowadzi z danym ubezpieczonym gospodarstwo domowe, ile osób pozostaje na jego utrzymaniu, jaki jest jego majątek, jakie osiąga dodatkowe dochody, czy i w jakiej wysokości dochody osiągają pozostali członkowie jego rodziny, czy korzystają z pomocy socjalnej, jakie są ich koszty utrzymania, i to mimo, iż taki obowiązek wynikał z Regulaminu. Odwołująca nie miała wiedzy o sytuacji rodzinnej materialnej i życiowej zainteresowanej, która tak jak i pozostali pracownicy, nie składała dokumentów dotyczących sytuacji życiowej, materialnej i zdrowotnej, które miałyby stanowić podstawę do ustalenia jej sytuacji w spornych okresach. Dopiero natomiast zebranie choćby w minimalnym zakresie informacji o wysokości przychodu na członka rodziny i uwzględnienie uzyskanych danych przy ustalaniu wysokości poszczególnych świadczeń z Funduszu, umożliwiłoby uznanie, iż świadczenia te przyznane zostały zgodnie z przepisami ustawy i jako takie stanowią świadczenia socjalne. Samo zaś przyznanie świadczenia bez złożenia przez zainteresowaną dokumentów obrazujących jej sytuację życiową, materialną i zdrowotną, a w konsekwencji uzależnienie wysokości przyznanej pomocy od zajmowanego stanowiska jest naruszeniem nie tylko przepisu art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ale i Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Wbrew treści uchwalonego Regulaminu strona odwołująca ustalając prawo do świadczeń socjalnych, jak i ustalając ich wysokość, odstąpiła od ustalenia stosowania kryterium socjalnego. W tym zakresie oparto się jedynie na protokołach posiedzeń Komisji Socjalnej, sprzecznych z postanowieniami Regulaminu, jak i cyt. ustawy, w których wysokość świadczenia uzależniono wyłącznie od piastowania lub nie przez pracownika, stanowiska dyrektorskiego w Spółce (...).

Przyznawanie natomiast, jak w niniejszej sprawie, świadczeń z Funduszu wyłącznie w oparciu o stanowisko pełnione przez danego pracownika w Spółce, niezależnie od indywidualnie ocenianej sytuacji socjalnej, w jakiej się znajduje, pozostaje w sprzeczności z treścią art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, co wprost potwierdził także Sąd Apelacyjny w Poznaniu między innymi w wyrokach: z dnia 25 kwietnia 2013 roku, III AUa 906/12, z dnia 13 lutego 2013 roku, III AUa 1022/12, z dnia 14 marca 2013 roku, III AUa 1269/12. Tym samym Sąd nie akceptuje nietrafnych i błędnie uzasadnionych poglądów wyrażonych w wyrokach Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu i Sądu Apelacyjnego w Szczecinie przytoczonych w toku postępowania przez odwołującą Spółkę. Zaakceptowanie choćby poglądu wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie prowadzić by mogło do sytuacji nie do zaakceptowania, w której wszystkie przychody uzyskiwane przez pracownika od pracodawcy mogłyby być przekazywane z rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, co oznaczałoby już samo w sobie, że nie stanowiłyby podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Jest zgoła inaczej. Jak już bowiem powyżej

wzmiankowano, tylko szczegółowa wiedza w zakresie sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej zainteresowanej i jej uwzględnienie w procesie przydzielania świadczeń socjalnych, a takowej odwołująca nie posiadała, pozwoliłyby na uznanie, iż wypłacone przez odwołującą Spółkę świadczenia miały charakter socjalny, choć to i tak mogłoby budzić wątpliwości, bowiem, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 2012 roku, I UK 140/12 ustalenie sytuacji socjalnej pracownika w sposób dorozumiany nie jest dopuszczalne, a przyznanie świadczeń musi się odbywać w trybie określonym w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Ten tryb został przez odwołującą Spółkę także naruszony, bowiem odstąpiono od obowiązku składania przez pracowników, w tym i zainteresowaną, dokumentów obrazujących ich sytuację socjalną. Powyższe uchybienia świadczą o tym, iż odwołująca wypłaciła/wydawała sporne świadczenia bezpodstawnie, nie uwzględniając okoliczności, od których zaistnienia uzależnione zostało prawo pracownika do świadczeń.

Wskazać należy w tym miejscu, iż ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych realizuje postulat i zarazem zasadę prawa pracy, by pracodawca w miarę możliwości zaspokajał bytowe, kulturalne i socjalne potrzeby pracujących. Podstawowa zasada dysponowania środkami funduszu została określona w art. 8 ust. 1 cyt. ustawy. Zasada ta stanowi, że przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z funduszu powinno być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Nawet regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie może zmienić tej zasady. Stąd świadczenia wypłacone przez pracodawcę z pominięciem owej zasady podstawowej nie mogą być ocenione w sensie prawnym jako świadczenia socjalne, a jeżeli tak, to nie mogą korzystać z uprawnień przyznanych tym świadczeniom przez system ubezpieczeń społecznych (vide powołany powyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 roku, I UK 121/09, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 stycznia 2013 roku, III AUa 759/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2012 roku, III AUa 1064/12). Na konieczność wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych zgodnie z przepisami ustawy i regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych wskazywał Sąd Najwyższy również wcześniej (vide np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001 roku, I PKN 579/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2004 roku, I PK 22/03, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 sierpnia 2005 roku, I PK 12/05).

Reasumując, zgodnie z linią orzecniczą Sądu Najwyższego, zwolnione od konieczności opłacania składek na ubezpieczenia są tylko takie wypłaty z zakładowego funduszu socjalnego, których dokonano z zastosowaniem kryterium socjalnego, tj. z uwzględnieniem sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Wypłata świadczeń nie mająca charakteru socjalnego stanowi przychód pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jak i ubezpieczenie zdrowotne. Jest to bowiem przychód ze stosunku pracy. Tym samym skoro przyznane pracownikom Spółki (...) z okazji Świąt Bożego Narodzenia, jak i Wielkanocy, świadczenia nie były uzależnione od sytuacji socjalnej ani na etapie przyznawania, ani na etapie ustalania ich wysokości, to w konsekwencji świadczenia te trzeba ocenić, jako świadczenie dodatkowe pracodawcy, a nie świadczenia z funduszu świadczeń socjalnych i to ze wszystkimi tego konsekwencjami prawnymi tak wobec pracowników, jak wobec płatnika składek i jednocześnie pracodawcy. Nie jest to – jak wskazywano w odwołaniu - tworzenie przez pozwanego nowej treści stosunku pracy.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał za zasadne uwzględnienie w podstawie wymiaru składek zainteresowanej na ubezpieczenia : emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, wartość świadczeń finansowanych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci wypłat pieniężnych z okazji Świąt Wielkanocnych w roku 2012 oraz Świąt Bożego Narodzenia w grudniu w latach 2010 – 2012, jak i w postaci równowartości bonów towarowych wydanych w latach 2010 - 2011 w okresie Świąt Wielkanocnych, a tym samym oddalił wniesione w tym zakresie odwołanie (art. 477¹⁴§1 kpc i powołane przepisy prawa materialnego - punkt 2 wyroku).

Także wypłacona zainteresowanej zgodnie z decyzją Komisji Socjalnej z dnia 03 listopada 2011 r. kwota 1,500 zł brutto jakkolwiek wydatkowana ze środków ZFŚS, to jednak nie spełnia wymogów wyżej opisanych a przewidzianych dla świadczenia socjalnego. Pomimo, iż wypłatę tą określono jako jednorazową dotację, to jedynym kryterium przyznania

A. K. był fakt zawarcia przez nią związku małżeńskiego. W żaden sposób nie badano, nie analizowano sytuacji życiowej, rodzinnej, majątkowej. Stąd i w tym zakresie Sąd oddalił wniesione odwołanie (art. 477¹⁴§1 kpc i powołane przepisy prawa materialnego - punkt 2 wyroku).

Skład orzekający podzielił natomiast stanowisko odwołującej się Spółki odnośnie braku podstaw prawnych do uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jak i ubezpieczenie zdrowotne świadczeń sfinansowanych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych a związanych z organizacją imprez okolicznościowych, tzw. dożynek.

Działalność socjalna pracodawcy nie ogranicza się jedynie do udzielania ulgowych usług i świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Może on bowiem również zaspokajać zbiorowe potrzeby zatrudnionych pracowników, organizując masowe imprezy, np. wycieczki, spotkania integracyjne, pikniki, "andrzejki". Taki przejaw aktywności zakładu stanowi rodzaj rekreacji czy wypoczynku, a więc mieści się w pojęciu działalności socjalnej pracodawcy określonej w art. 2 pkt 1 cyt. ustawy. Przy organizowaniu takich zbiorowych imprez nie ma elementu "przyznawania ulgowych usług i świadczeń z ZFŚS czy też dotowania poniesionych kosztów". Z istoty takiego świadczenia wynika, iż trudno przyjąć by korzystanie z takich form działalności socjalnej uzależniać od tzw. kryterium socjalnego, czyli od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Zaprzecza to istocie tej usługi polegającej na integracji pracowników. (vide wyroki Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 25 września 2013 roku, III AUa 277/13, III AUa 277/13, z dnia 5 września 2013 roku, III AUa 314/13).

W konsekwencji za niezasadne należało uznać stanowisko pozwanego organu, by poniesione przez pracodawcę koszty takiego spotkania dzielić na pracowników i przypisywać do ich podstawy wymiaru składek jako przychód. Jak wynika z poczynionych przez Sąd ustaleń, spotkania organizowane w poszczególnych częściach kraju przez Spółkę (...), tzw. dożynki, adresowane były do ogółu pracowników z danego regionu, uczestnictwo w nich było dobrowolne, a zapłata za poczęstunek ustalona była ryczałtowo bez względu na liczbę uczestników. Korzystanie z poczęstunku było zresztą dowolne, był on pozostawiony do dyspozycji pracowników i nikt nie odnotowywał tego kto, ile i co zjadł oraz wypił. W ramach poniesionych przez Spółkę kosztów tej imprezy było także zorganizowanie dojazdu pracowników na spotkanie. Płatnik nie wiedział, jaka była faktyczna liczba pracowników uczestniczących w spotkaniu, jak i korzystających z dojazdu. Tym samym określenie wysokości konkretnego kosztu udziału przypadającego na jednego uczestnika jest niemożliwe. Tym samym za niedopuszczalne należało uznać podzielenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydatków związanych z organizacją imprezy integracyjnej, równo na wszystkich pracowników danej jednostki - zarówno uczestników, jaki i tych którzy na spotkanie nie przybyli. W konsekwencji Sąd uznał, że wartość świadczenia została ustalona przez organ rentowy arbitralnie i nie obrazuje rzeczywistej korzyści uzyskanej przez pracowników.

Z uwagi na zawarte w art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zdefiniowanie przychodu w oparciu o przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, należy przywołać w tym miejscu także stanowisko wyrażone przez Naczelnego Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 17 maja 2013 roku w sprawie II FSK 1812/11, gdzie poczęstunek wigilijny wykluczono z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, jak i uznania go za przychód pracownika. W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż o "wartości" otrzymanych świadczeń (zarówno w "naturze", jak też "innych nieodpłatnych" świadczeń), możemy mówić tylko wówczas, gdy świadczenia dla każdego danego pracownika będą mogły być wyrażone w pieniądzu lub innym środku płatniczym. Z kolei ten zabieg musi wiązać się z jednoznacznym przypisaniem określonej ilości (np. wagi, objętości, sztuki) poczęstunku dla każdego danego pracownika. Wskazać również należy na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2014 roku w sprawie K 7/13 dotyczący wprawdzie rozumienia pojęcia „przychód” na gruncie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, jednakże mające, w ocenie Sądu, uniwersalne znaczenie w zakresie tego, co może być uznane jako przysporzenie majątkowe na rzecz pracownika i jako takie obłożone obowiązkiem odprowadzenia z tego tytułu danin publicznych, takich jak podatki, czy składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż aby świadczenie podlegało opodatkowaniu, musi przynieść pracownikowi dochód, przy czym takim dochodem może być także "zaoszczędzenie wydatków". Zdaniem Trybunału to, czy pracownik uzyskał dochód, zależy natomiast od tego, czy skorzystał ze świadczenia oferowanego przez pracodawcę w pełni dobrowolnie i

czy leżało to w jego interesie - czy gdyby świadczenia ze strony pracodawcy nie było, to pracownik sam poniósłby taki wydatek. Obiektywne kryterium wystąpienia po stronie pracownika przysporzenia majątkowego nie jest spełnione, gdy pracodawca proponuje pracownikom udział w spotkaniach integracyjnych, czy szkoleniach. Nawet jak pracownik uczestniczy w spotkaniu dobrowolnie, to po jego stronie nie pojawia się korzyść w postaci zaoszczędzenia wydatku. Nie sposób bowiem zakładać, że gdyby nie np. kursokonferencja organizowana przez pracodawcę, pracownik wydałby pieniądze na uczestnictwo w takim przedsięwzięciu.

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc i cyt. przepisów prawa materialnego, w pkt 1 wyroku Sąd zmienił zaskarżoną w tej części decyzję i nie doliczył do podstawy wymiaru składek **A. K.** na ubezpieczenia: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. kwot : 139,20 zł we wrześniu 2010 roku, 158,11 zł we wrześniu 2012 roku przypisanych z tytułu tzw. dożynek.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt 3 sentencji wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu, wobec częściowej zmiany zaskarżonej decyzji, a tym samym częściowego uwzględnienia odwołania.

SSO Ewa Roszak